

S T A N O V I S K O

HLAVNÉHO KONTROLÓRA K NÁVRHU NA ZMENU Č. 2 PROGRAMOVÉHO ROZPOČTU MESTA STARÁ ĽUBOVŇA NA ROK 2016

Kontrolná činnosť hlavného kontrolóra Mesta Stará Ľubovňa je vykonávaná v zmysle zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov a riadi sa jednotlivými ustanoveniami zákona č. 357/2015 Z. z. o finančnej kontrole a audite a o zmene a doplnení niektorých zákonov. Cieľom finančnej kontroly je zabezpečiť o.i. aj včasné a spoľahlivé informovanie vedúceho orgánu verejnej správy o úrovni hospodárenia s verejnými prostriedkami a o vykonávaných finančných operáciách. Finančná kontrola je súhrn činností zabezpečujúcich overovanie hospodárnosti, efektívnosti, účinnosti a účelnosti finančných operácií alebo ich častí pred ich uskutočnením, v ich priebehu a až do ich konečného vysporiadania, zúčtovania, dosiahnutia a udržania výsledkov a cieľov finančných operácií alebo ich častí.

V záujme zachovania uvedených princípov je povinnosťou mesta :

- sledovať v priebehu rozpočtového roka vývoj hospodárenia podľa rozpočtu a v prípade potreby vykonávať zmeny rozpočtu,
- vykonávať v priebehu rozpočtového roka monitorovanie a hodnotenie plnenia programov rozpočtu a vykonávať zmeny programov rozpočtu,
- vykonávať v priebehu celého roka kontrolu hospodárenia s rozpočtovými prostriedkami podľa osobitných predpisov.

V súlade s ustanovením § 18f ods. 1 písm. c) zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov, **p r e d k l a d á m** na rokovanie mestskej rady dňa 5.12.2016 a rokovanie mestského zastupiteľstva dňa 15.12.2016, odborné stanovisko hlavného kontrolóra k návrhu na zmenu č. 2 Programového rozpočtu Mesta Stará Ľubovňa na rok 2016 (ďalej len „návrh zmeny rozpočtu mesta“).

Programový rozpočet mesta **je základom finančného hospodárenia a zároveň** základným programovým dokumentom, podľa ktorého a na základe ktorého mesto plánuje realizáciu a finančné zabezpečenie svojich úloh a povinností, ktoré plní v súlade s osobitnými predpismi. Rozpočet mesta vyjadruje samostatnosť hospodárenia, obsahuje zámery a ciele, ktoré bude mesto realizovať z výdavkov rozpočtu mesta, napr. Rozvojový program mesta, Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja a pod. Iba v prípade dostatočného finančného zabezpečenia môže mesto realizovať a plniť úlohy, môže pristupovať k záväzkom v dodávateľsko – obchodných vzťahoch alebo obdobných formách.

Pri spracovaní predkladaného stanoviska som **vychádzal z posúdenia predloženého návrhu** na zmenu rozpočtu mesta z troch hľadísk :

1. zákonnosť predloženého návrhu rozpočtu
2. hľadisko metodickej a formálnej správnosti rozpočtu,
3. vecné hľadisko.

ZÁKONNOSŤ PREDLOŽENÉHO NÁVRHU ROZPOČTU

Súlad so všeobecne záväznými právnymi predpismi

Návrh rozpočtu bol spracovaný v súlade s platnými všeobecne záväznými právnymi predpismi (v čase spracovávanía návrhu), a to najmä zákonom :

- č. 583/2004 Z.z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov,
- č. 523/2004 Z.z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov,
- č. 564/2004 Z.z. o rozpočtovom určení výnosu dane z príjmov územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov
- č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov,
- s nariadením vlády č. 668/2004 Z.z. o rozdeľovaní a poukazovaní výnosu dane z príjmov územnej samosprávy,
- č. 582/2004 Z.z. o miestnych daniach a miestnom poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady v znení neskorších predpisov,
- č. 597/2003 Z.z. o financovaní základných škôl, stredných škôl a školských zariadení v znení neskorších predpisov,
- č. 493/2011 Z.z. ústavný zákon o rozpočtovej zodpovednosti,
- s opatrením MF SR č. MF/010175/2004-42 zo dňa 8.12.2004 v znení neskorších predpisov, ktorým sa ustanovuje druhová klasifikácia, organizačná klasifikácia a ekonomická klasifikácia rozpočtovej klasifikácie,
- a v súlade s prijatými všeobecne záväznými nariadeniami mesta.

Súlad so všeobecne záväznými nariadeniami Mesta Stará Ľubovňa

Predložený návrh rozpočtu mesta je spracovaný v súlade so všeobecnými nariadeniami mesta (ďalej „VZN“), ktoré spracovateľ podrobne uvádza v textovej časti návrhu rozpočtu, pri jednotlivých programoch.

Dodržanie informačnej povinnosti zo strany mesta

Vyvesením návrhu rozpočtu mesta na úradnej tabuli mesta, dňa 16.11.2016, bola **splnená povinnosť** uložená v § 9 ods.2 zákona č. 369/1990 Zb.o obecnom zriadení, podľa ktorého má byť návrh rozpočtu pred schválením zverejnený najmenej 15 dní spôsobom v mieste obvyklým, aby sa k nemu mohli obyvatelia vyjadriť. V rovnakom termíne bol návrh na zmenu rozpočtu zverejnený aj na webovom sídle mesta.

METODICKÁ A FORMÁLNA SPRÁVNOSŤ ROZPOČTU

Návrh rozpočtu je **spracovaný v súlade s platnými všeobecne záväznými právnymi predpismi**, (v čase spracovávanía návrhu), ktoré predkladateľ uvádza vo svojom návrhu. Všeobecné záväzné nariadenia ani interné riadiace akty, ktoré by boli podkladom pre spracovanie, predkladateľ neuvádza.

Vyvesením návrhu na zmenu rozpočtu mesta na úradnej tabuli mesta, dňa 16.11.2016, bola **splnená povinnosť** uložená v ustanovení § 9 ods.2 zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení, podľa ktorého má byť návrh rozpočtu pred schválením zverejnený najmenej 15 dní spôsobom v mieste obvyklým, aby sa k nemu mohli obyvatelia vyjadriť. V rovnakom termíne bol návrh na zmenu rozpočtu zverejnený aj na webovom sídle mesta. **Pripomienky a návrhy občanov v lehote na rokovanie predložené neboli.**

Návrh na zmenu rozpočtu **obsahuje predpísanú štruktúru** podľa ustanovení § 4, § 5, § 7 a § 9, 10 zákona č. 583/2004 Z.z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy v znení neskorších predpisov. Návrh rozpočtu bol spracovaný podľa rozpočtovej klasifikácie v súlade s Opatrením MF SR č. MF/010175/2004-42, ktorým sa ustanovuje druhová klasifikácia, organizačná klasifikácia a ekonomická klasifikácia rozpočtovej klasifikácie v znení opatrení MF SR, ktoré sú záväznými norami pre zostavovanie rozpočtov územnej samosprávy. V súlade so znením opatrení sa **jednotne určujú a triedia príjmy a výdavky rozpočtu, vrátane ich vecného vymedzenia a finančných operácií s aktívami a pasívami.**

Z hľadiska metodickkej a formálnej správnosti predložený návrh na zmenu rozpočtu mesta je **spracovaný do programov, podprogramov, čím zvyšuje informačnú hodnotu návrhu s možnosťou prezentovať ciele a monitorovať ich dosahovanie.** Pri zostavovaní programových štruktúr postupoval predkladateľ podľa Metodického pokynu Ministerstva financií Slovenskej republiky č. 5238/2004-42 na usmernenie programového rozpočtovania v znení dodatku č. 1 a dodatku č. 2.

Predložený návrh zmeny rozpočtu mesta je **spracovaný na požadovanej odbornej, kvalitatívnej úrovni, v textovej a tabuľkovej podobe s uvedením číselných a štatistických hodnôt plnenia čerpania rozpočtovej položky k 30.9.2016, doplnený o textovú časť zdôvodnenia zmeny v klesajúcich alebo narastajúcich trendoch položky.**

Návrh zmeny rozpočtu je spracovaný v súlade s ustanovením § 10 ods. 3 až 7 zákona č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, vnútorne členený na:

- a) bežný rozpočet, t.j. bežné príjmy a bežné výdavky,
- b) kapitálový rozpočet, t.j. kapitálové príjmy a kapitálové výdavky,
- c) finančné operácie, t.j. finančné operácie – príjmová časť a výdavková časť.

Navrhovaná zmena rozpočtu je spracovaná formou čiastkovej zmeny príjmov a výdavkov bežného a kapitálového rozpočtu, finančných operácií, spracované v tabuľkovej časti, stĺpec č. 2 – zmena č. 2 a stĺpec č. 3 – rozpočet po zmene s uvedením číselnej hodnoty (bez znamienka _ nárast pôvodne rozpočtovanej hodnoty, záporné znamienko _ zníženie pôvodnej hodnoty) len v tých častiach rozpočtu, ktorých sa predmetné zmeny rozpočtu dotýkajú. Výdavková časť rozpočtu je rozdelená na programy, pričom pri každom programe sú uvedené príjmy, ktoré tvoria zdroj krytia výdavkov tohto programu.

Návrh zmeny rozpočtu obsahuje **predpokladaný** (v čase predkladania návrhu na zmenu) **objem podielu na daniach** v správe štátu podľa zák. č. 564/2004 Z.z. o rozpočtovom určení výnosu dane z príjmov územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov (výnos dane z príjmov fyzických osôb).

VECNÁ SPRÁVNOSŤ ROZPOČTU

Z vecného hľadiska návrh zmeny rozpočtu mesta obsahuje zmeny spočívajúce v časti bežných a kapitálových príjmov, bežných a kapitálových výdavkov, v oblasti príjmových a výdavkových finančných operácií v rámci 13-tich programov v členení :

- **programy bez zmeny** : v časti **BEŽNÉ VÝDAVKY A KAPITÁLOVÉ VÝDAVKY** :
všetky programy so zmenami
- **programy so zmenou** : v časti **BEŽNÉ PRÍJMY; KAPITÁLOVÉ PRÍJMY, BEŽNÉ VÝDAVKY A KAPITÁLOVÉ VÝDAVKY** :
Program 1: Činnosť MsZ, MsR a komisií MsZ_bežné výdavky;
Program 2 : Samosprávne činnosti MsÚ_bežné výdavky a kapitálové výdavky;
Program 3 : Služby občanom_bežné výdavky;
Program 4 : Interné služby_bežné výdavky;
Program 5: Bezpečnosť_bežné výdavky;
Program 6 : Menšie obecné služby a podpora regionálnej a miestnej zamestnanosti_bežné výdavky;
Program 7: Spoločný obecný úrad pre územné rozhodovanie a stavebný poriadok_bežné výdavky;
Program 8 : Doprava a pozemné komunikácie_bežné výdavky;
Program 9 : Životné prostredie_bežné výdavky;
Program 10 : Rozvoj bývania_bežné a kapitálové výdavky;
Program 11 : Šport a kultúra_bežné výdavky;
Program 12 : Školstvo_bežné výdavky a kapitálové výdavky;
Program 13 : Sociálne služby_bežné výdavky;

Výdavková časť rozpočtu je rozdelená na tri časti :

- výdavky - programy č. 1 až č.13. V tejto časti rozpočtu sú uvedené bežné a kapitálové výdavky, spolu s rozpisom jednotlivých druhov príjmov ako zdrojov krytia výdavkov konkrétného programu,
- kapitálové výdavky - kapitálová časť rozpočtu - osobitná časť, ktorá vykazuje kapitálové príjmy a výdavky v sumári,

Posudzovaný **návrh zmeny rozpočtu mesta je výsledkom :**

- **predpokladaného** (zreálneného) **vývoja príjmovej časti** rozpočtu (hlavne v časti daňových príjmov t.z. príjmov zo štátneho rozpočtu),
- **zapracovaných zmien programového rozpočtu mesta** prostredníctvom rozpočtových opatrení v oblasti bežných výdavkov v príslušnom rozpočtovom období a v rámci príslušného programového rozpočtu v jednotlivých položkách funkčnej a ekonomickej klasifikácie v rozsahu udeleného súhlasu na vykonávanie zmien rozpočtu mesta primátorom mesta,
- **zapracovaných požiadaviek z rokovaní mestského zastupiteľstva** a požiadaviek jednotlivých oddelení, organizácií a obchodných spoločností mesta, zabezpečenia chodu hospodárstva územnej samosprávy,
- **výdavkov vyplývajúcich z hospodárenia mesta** v období od 01.01.2016 do 30.09.2016 (I. Q, II.Q a III.).

Ukazovateľ	Rozpočet 2016	Zmena č. 2 2016	Rozpočet po II.zmene 2016	Skutočnosť k 30.9.2016	% plnenia
BEŽNÉ PRÍJMY	9 472 689	385 481	9 858 170	7 326 135	77,34
BEŽNÉ VÝDAVKY	8 557 497	259 627	8 817 124	6 352 636	74,23
BEŽNÝ ROZPOČET (P-V)	915 192	125 854	1 041 046	973 499	106,37
KAPITÁLOVÉ PRÍJMY	1 262 077	406 546	1 668 623	626 940	49,68
KAPITÁLOVÉ VÝDAVKY	2 585 746	533 591	3 119 337	1 747 713	67,59
KAPITÁLOVÝ ROZPOČET (P-V)	-1 323 669	-127 045	-1 450 714	-1 120 773	84,67
PREBYTOK ALEBO SCHODOK BEŽNÉHO A KAPITÁLOVÉHO ROZPOČTU	-408 477	-1 191	-409 668	-147 274	36,05
FINANČNÉ OPERÁCIE- PRÍJMOVÉ	1 149 062	27 257	1 176 319	987 855	83,98
FINANČNÉ OPERÁCIE- VÝDAVKOVÉ	740 585	26 066	766 651	236 224	30,81
FINANČNÉ OPERÁCIE-(P-V)	408 477	1 191	409 668	751 631	183,47
PRÍJMY CELKOM	11 883 828	819 284	12 703 112	8 940 930	70,38
VÝDAVKY CELKOM	11 883 828	819 284	12 703 112	8 336 573	65,63
PRÍJMY - VÝDAVKY (P - V)	0	0	0	604 357	0

Na základe uvedeného prehľadu zmien je možné konštatovať, že bežný rozpočet je po 2. zmene navrhovaný ako prebytkový, vo výške 1.041.046,0 €, pri plánovanom objeme bežných príjmov vo výške 9.858.170,0 € a plánovanom objeme bežných výdavkov vo výške 8.817.124 €. Navrhovanou úpravou rozpočtu dochádza k zvýšeniu bežných príjmov o 4,07% a zároveň zvýšeniu bežných výdavkov o 3,03%, v dôsledku čoho dochádza k zvýšeniu prebytku bežného rozpočtu o 13,75%. V kapitálovej časti dochádza k navýšeniu schodku o 9,6 %, v oblasti finančných operácií sa prebytok zvyšuje o 0,29% (zvyšujú sa príjmové operácie o 2,3% a výdavkové operácie o 3,5 %) (kumulované zdroje z prebytku bežného rozpočtu) budú použité na krytie bežných a kapitálových výdavkov.

ZÁVER

Princíp rozpočtového hospodárenia znamená, že mesto je povinné vychádzať z rozpočtového výhľadu ako pomocného nástroja vo finančnom riadení, hospodáriť v súlade so schváleným rozpočtom, ktorý sa zostavuje ako vyrovnaný alebo prebytkový. Zároveň platí,

že všetky prijaté rozhodnutia a regulácie by mali byť pod ustavičným monitoringom nielen z finančného, ale aj procesného hľadiska (vnútorný audit úkonov a procesov). **V priebehu rozpočtového roka musí sledovať vývoj svojho hospodárenia a v prípade potreby prijímať potrebné opatrenia, príp. reagovať na zníženie plnenia rozpočtu v oblasti príjmov viazaním rozpočtových výdavkov a pod.**

Návrh zmeny rozpočtu mesta je zostavený v súlade s platnou legislatívou, (v čase spracovávaní návrhu), ktoré predkladateľ uvádza vo svojom návrhu. Všeobecné záväzné nariadenia a interné riadiace akty, ktoré by boli podkladom pre prípravu a predchádzali spracovaniu rozpočtu, predkladateľ neuvádza. Z hľadiska metodickkej a formálnej správnosti predložený návrh na zmenu je spracovaný do programov, podprogramov, čím zvyšuje informačnú hodnotu návrhu. Návrh zmeny rozpočtu je spracovaný na požadovanej odbornej, kvalitatívnej úrovni, v textovej a tabuľkovej podobe s uvedením číselných a štatistických hodnôt plnenia čerpania rozpočtovej položky k 30.9.2016, doplnený o textovú časť zdôvodnenia zmeny v klesajúcich alebo narastajúcich trendoch jednotlivé položky.

V prípade schválenia navrhovanej zmeny rozpočtu bude výsledkom hospodárenia bežného rozpočtu prebytok príjmov nad výdavkami vo výške **1.041.046,0 €**, výsledkom hospodárenia kapitálového rozpočtu bude schodok vo výške **1.450.714,0 €**. Tempo rastu bežných a kapitálových výdavkov je o 0,09 % vyššie ako tempo rastu bežných a kapitálových príjmov. **Predpokladaný schodok kapitálového rozpočtu je krytý prebytkom bežného rozpočtu vo výške 71,77 % a vplyvom finančných operácií vo výške 28,23%.** Navrhovaný spôsob (krytia) financovania straty v kapitálovej časti rozpočtu má pozitívny trend v oblasti finančných procesov (zdrojov krytia), keďže viac ako 50% kapitálového schodku je krytých z úspory bežných výdavkov, vytvoreného prebytku v bežných výdavkoch z predchádzajúceho hospodárskeho roka. Predložený návrh č. 2 zmeny Programového rozpočtu Mesta Stará Ľubovňa na rok 2016 je spracovaný ako vyrovnaný.

Predložený návrh zmeny rozpočtu mesta obsahuje predovšetkým zmeny vyplývajúce z **predpokladaného (zreálneného) vývoja príjmovej časti rozpočtu, vykonaných zmien programového rozpočtu mesta** prostredníctvom rozpočtových opatrení, **zapracovaných požiadaviek z rokovaní mestského zastupiteľstva** a požiadaviek jednotlivých oddelení, organizácií a obchodných spoločností mesta, zabezpečenia chodu hospodárstva územnej samosprávy a výdavkov vyplývajúcich z hospodárenia mesta.

Po oboznámení sa a posúdení návrhu zmeny rozpočtu mesta je možné **konštatovať**, že navrhovaný rozpočet je zostavený v požadovanej kvalite a štruktúre, vychádza z reálnych prepočtov podľa platných právnych noriem. Zároveň je možné konštatovať, že Mesto Stará Ľubovňa v roku 2016 navrhuje celkový rozpočet príjmov a výdavkov vyšší oproti skutočnému rozpočtu roku 2015.

Návrh programového rozpočtu je alokovaný do 13 programov. V číselnom vyjadrení predstavuje predpokladané použitie finančných prostriedkov. V jednotlivých programoch je premietnutá celá činnosť mesta vrátane zabezpečenia predpokladaných rozvojových programov mesta.

Návrh programového rozpočtu zároveň **posilňuje zodpovednosť za nakladanie s verejnými zdrojmi**, a tým podporuje aj manažovanie rozpočtových výdavkov. Jeho prednosťou

je skvalitňovanie informácií potrebných pre rozhodovanie o výdavkoch. Umožňuje identifikovať zmysel používania verejných zdrojov pri napĺňaní navrhovaných cieľov a zámerov. Vybudovať systém územnej samosprávy na dobré verejné rozhodnutia je náročná analytická, manažérska a politicko - spoločenská úloha. Vyžaduje si politickú podporu, zdokonalenie manažérskeho, metodického rámca a v neposlednom rade aj personálne a finančné kapacity. Úspešné krajiny 21. storočia s najvyššou kvalitou života hľadajú najvyššiu hodnotu (úžitok) pre svojich občanov, teda najlepšie spôsoby získavania a vynakladania verejných zdrojov - efektívnu verejnú správu zameranú na dosahovanie výsledkov.

Z vyššie uvedených dôvodov a na základe možných výsledkov predkladaného návrhu rozpočtu mesta **o d p o r ú ě a m uplatňovať väčšiu osobnú zainteresovanosť aj valného zhromaždenia, vedúcich oddelení a konateľov obchodných spoločností ako správcov príjmovej a výdavkovej časti programov pri tvorbe, napĺňaní, správe a čerpaní programového rozpočtu mesta** za účelom vytvárania dostatočných vlastných (nie dlhových) finančných zdrojov pre ďalšie zhodnocovanie majetku obchodných spoločností a rozvoja mesta. **Robiť dobré rozhodnutia vo verejnom záujme znamená dospieť s danými prostriedkami a v rámci existujúcich obmedzení k najlepšej možnosti, ktoré máme realisticky k dispozícii.** Veľkou výzvou je dosiahnuť úspory nielen pri koncentracii pozornosti a úsilia na najzásadnejšie priority, ale prehodnotiť finančné toky a verejné výdavky z pohľadu tradície a intuície alebo formálneho plnenia súladu so zákonom, v rámci jednotlivých programov, prerozdelenie činností vykonávaných v rámci príspevku, prípadne obchodnej činnosti obchodných spoločností v zriaďovateľskej pôsobnosti mesta, ktoré budú v dlhšom časovom horizonte prinášať benefit, pridanú hodnotu v oblasti regenerácie vlastných a zverených technických, hmotných a nehmotných aktív.

Súčasne s navrhovanými krokmi odporúčam **zavádzať do praxe opatrenia uvedené v materiály „Stanovisko HK k návrhu Záverečného účtu a výročnej správy Mesta Stará Ľubovňa, rozpočtových organizácií a príspevkovej organizácie VPS za rok 2015“ zo dňa 6.4.2016.**

V Starej Ľubovni, dňa 1.12.2016

Ing. Ján Š i d l o v s k ý, v.r.
hlavný kontrolór